

તંત્રી લેખ.....

રશિયામાં સતત બીજા વર્ષે ઘઉંનું બમ્પર ઉત્પાદન

રશિયામાં સતત બીજા વર્ષ બમ્પર ઘઉંની લણણી થતાં નંબર એકની નિકાસકાર તરીકેની સ્થિતિને વધુ મજબૂત બનાવી છે. પરંતુ સાથે મોસ્કોના યુકેન પરના આકમણથી ઊંચાંકયેલા ભાવના દબાણને પણ હળવી કરી રહી છે. કેમલિનના યુદ્ધ - નાકાંબંધી અને બંદરો પર બોમ્બમારો સહિત - યુકેનની ખાદ્ય નિકાસ અવરોધાઈ છે. વૈશ્વિક ઘઉંના બજાર પર રશિયાના વર્ચ્યસ્ટને સ્થાપવા સામે યુદ્ધની સ્થિતિ આડે આવી છે. યુદ્ધને કારણે રેકોર્ડ રશિયન શિપમેન્ટ પર નિયંત્રણ આવ્યું છે અને રશિયાના વેપારીઓ આકમણ પછી કેટલાક ધિરાણ અને લોજિસ્ટિકલ પડકારોનો સામનો કરી રહ્યા છે. આ પરિસ્થિતિને કારણે ચારે બાજુથી ધેરાયેલા રશિયાના નાગરીકો માટે સાનુક્કણ સ્થિતિ પણ સર્જી છે અને સ્થાનિકમાં ભાવ લગભગ ત્રણ વર્ષમાં સૌથી નીચા સ્તરે છે. યુદ્ધ સમયની સરખામણીએ વર્તમાન ભાવ ટોચની સરખામણીએ અડધાથી પણ ઓછા સ્તરે ટ્રેડ થઈ રહ્યા છે. રશિયા અત્યારે માલ ભરાવો જેવી સ્થિતિનો પડકાર કરી રહી છે ત્યારે કેટલાક દેશો જેઓ રશિયા સાથે સારા સંબંધો ધરાવે છે તેઓ આનો લાભ ઊઠાવી શકે છે એમ જાણકારોનું કહેવું હતું. એશિયાના કેટલાક દેશોમાં પણ ઘઉંનો સપ્લાય વધે તેવી શક્યતા જોવામાં આવે છે. રશિયન ઘઉંનું માટે ઘણા બધા સ્પર્ધકો નથી, એમ સ્ટ્રેટેજ ગ્રેન્સના અનાજ-બજારના વિશ્લેષક હેલેન ડુફ્લોટે જણાવ્યું હતું. સપ્લાય ભરાવાની સાથે નિરાશાજનક ભાવ સાથે રશિયા તેની પ્રબળ સ્થિતિનો ઉપયોગ કરવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યું છે. આ બાબતથી પરિચિત લોકોના જણાવ્યા અનુસાર, રશિયન અધિકારીઓ નિકાસ માટે અનૌપયારિક ભાવ માળખું લાગ્યું કરવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છે. કેટલાક વેપારીઓને ફરીથી વાટાધારો કરવા અથવા તો સોદાને રદ કરવાની ફરજ પડી શકે છે. ઓછા ખર્ચે શિપમેન્ટ માટે નિકાસ દસ્તાવેજો આપવાનો ઈનકાર કરીને સરકાર પ્રાઇસ ફ્લોર લાગુ કરી શકે છે, એમ જાણકાર સાધનોનું કહેવું હતું. આ મહિને ઈજિસે જાહેર ટેન્ડરોમાં બિનસત્તાવાર નીચેની કિંમતે ખાનગી સોદામાં રશિયન ઘઉંનો જંગી જથ્થો બુક કર્યો હતો. કેટલાક દિવસો પછી, ઈજિસે કહ્યું કે વેપારીને રશિયા સિવાયના મૂળમાંથી અનાજ સપ્લાય કરવાની મંજૂરી આપવામાં આવશે.

આચાર્ય લોકેશજીનું પર્યુષણ વ્યાખ્યાનમાલામાં સંબોધન
આહાર અને આધ્યાત્મિકતા વચ્ચે
ઉંડો સંબંધ છે - આચાર્ય લોકેશજી

સ્વીકારે છે કે જેમ જેમ આપણે
ખોરાક લઈએ છીએ તેમ તેમ
આપણા મગજમાં
ન્યુરોટ્રાન્સમીટર ઉત્પન્ન થાય છે
અને તેના આધારે વ્યક્તિ અન્ય
લોકો સાથે વર્તન કરે છે. તેથી,
મહાપુરુષોએ આહારને ગાણ
ભાગમાં વહેંચ્યો - તામસિક
આહાર, રાજસિક આહાર અને
સાત્ત્વિક આહાર. તેજસ્વી
વિચારક, મૂળ લેખક અને કવિ
હદ્ય આચાર્ય લોકેશજીએ વધુમાં
જણાવ્યું હતું કે આધ્યાત્મિક
અભ્યાસના પ્રવાસીએ રાજસિક
અને તામસિક આહારનો ત્યાગ
કરવો જોઈએ, કારણ કે રાજસિક
અને તામસિક આહાર આપણી
ઇન્દ્રિયોને અશાંત, ઉશ્કેરણીજનક
અને આકંક્ષ બનાવે છે જ્યારે
સાત્ત્વિક આહાર શરીરને શક્તિ
પ્રદાન કરે છે. આ સાથે, તે
આધ્યાત્મિક અભ્યાસમાં પણ
મદદરૂપ છે. અહિસા વિશ્વ
ભારતીના પ્રવક્તાએ જણાવ્યું કે,
પર્યુષણ પર્વ દરમિયાન ૧૨મી
સપ્ટેમ્બરથી કાર્યક્રમો શરૂ થયા છે
જેમાં ભક્તો મોટી સંખ્યામાં
ઉત્સાહભેર ભાગ લઈ રહ્યા છે
અને આ કાર્યક્રમો ૧૮મી સપ્ટેમ્બર
સુધી ચાલશે.

ગુજરાત પ્રોગ્રામિંગ ટેક્નોલોજી ફાર્મર એસોસીએશન દ્વારા આયોજિત એપ્રીક્લ્યુર ટેક્નોલોજી (DLP Expo Asia) નો શુભારંભ માન. મુખ્યમંત્રીશ્રી ભુપેન્દ્રભાઈ પટેલ સાહેબના વરદ હસ્તે હેલ્પિએ એક્ઝિબિશન સેન્ટર, ગાંધીનગર ખાતે કરવામાં આવ્યો. આ અવસરે ગાંધીનગર મહાનગરપાલિકાના મેયરશ્રી હિતેશભાઈ મકવાણા ઉપસ્થિત રહ્યા અને જણાયું હતું કે આ પ્રદર્શનમાં આધુનિક કૃષિ ટેક્નોલોજી અંગે વિવિધ કંપનીઓના સ્ટોલ્સ છે, જે રાજ્યના ખેડૂતો અને પશુપાલકોને વૈશ્વિક પ્રવાહની માહિતી મેળવવામાં ઉપયોગી થશે.

ભારત સરકારના વિજ્ઞાન અને પ્રોધોગિકી વિભાગ દ્વારા દર વર્ષે "ભાલ વિજ્ઞાન પરિષદ" યોજાઈ છે. જે અંતર્ગત આજરોજ ગાંધીનગર જિલ્લા કક્ષાની ત૧ મી પરિષદ સ્વામી વિવેકાનંદ વિદ્યાવિહાર, સેકટર-૧૨ ખાતે યોજાઈ. આ કાર્યક્રમમાં મેયરશ્રી હિતેશભાઈ મકવાણ મુખ્ય મહેમાન તરીકે ઉપસ્થિત રહી વિદ્યાર્થીઓને પ્રોત્સાહન પૂરું પાડ્યું તેમજ વિજ્ઞાન ક્ષેત્રે ઉજ્જવળ ભવિષ્યની શુભકામનાઓ પાઠવી હતી. મેયરશ્રી એ જણાવ્યું હતું કે માન. વડાપ્રધાન શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોટી જ્ઞાના જ્ય વિજ્ઞાન, જ્ય અનુસંધાન" ના સૂત્ર સાથે વિજ્ઞાનક્ષેત્રે આત્મનિભારતનો સંકલ્પ સાકાર થઈ રહ્યો છે.આ કાર્યક્રમમાં ડે. મેયરશ્રી પ્રેમલસિંહ ગોલ, ડૉ. બી.એન.પ્રજાપતિ (જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી), આચાર્યશ્રી ભાવેશકુમાર જાની, ગુજરાતના અધિકારીશ્રી પાવીત શાહ, કો-ઓર્ડિનેટર નરૂભાઈ લાલાણી, નિર્સર્ગ સાયન્સ સેન્ટરના નિયામક શ્રી અનિલભાઈ પટેલ, શિક્ષકો, વાલીઓ તેમજ મોટી સંખ્યામાં વિદ્યાર્થીઓ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

ગોધણ, ગોધન, ગોધૂલિ : અમારા સમયની એક વાત : જુગાલકિશોર

“ਗਾਯ ਰੇ ਗਾਯ, ਤੁੰ ਮੋਰੀ ਮਾਧ;
ਨਿਤ ਨਿਤ ਕੁੰਗਰੇ ਚਰਵਾ ਜਾਧ !”

ગામને પાદર ધરેધરેથી સવારમાં જ ગાયો ભેગી થવા
લાગતી. તત્કાલ કોઈ એ ગાયટોળાની ટેખરેખ રાખનારું
ત્યાં હાજર હોય જ એવું નહીં. વહેલી સવારે નિરણ
કરેલું હોય ને વાઇલને પણ ધવડાવીને દૂધ દોહવાઈ
ગયું હોય એટલે ગાયને ખીલેથી છોડી દેવાય એટલે
સીધી પાદરે જઈને ગામ આખાની બીજી બહેનપણીઓ
સાથે જોડાઈ જાય. ને પછી ગોવાળ આવે ત્યાં સુધી
પેટમાં ગોળા વાળીને મૂકી રાખેલા કોળિયાને

વાડામાંની જમીન પર કે પછી દીવાલો પર ચોટાડી દેવાતાં. સુકાઈને આપોઆપ ખરી પડે તો ઠીક નહી તો જાળવીને ઉખાડવાનાં રહેતાં. (પાદરે કે ખેતરે ખાસ કરીને ગાયનો પોદળો આપોઆપ સૂકાએલો મળે તો એને ‘અડાયું ધાણું’ કહેવાતું, જે હવન માટે યોગ્ય શાશ્વતાં.)

આ જ છાણાંનો ઠગલો એક સંપત્તી ગણાતી. છાણાં તો
નાજુક ચીજ. અને ઠગલે રખાય નહીં, તુરી જાય. એટલે
ચોરસ આકારમાં ચોગઠા આકારમાં ગોઠવાતાં. એક
ઉપર બીજી એમ દસબાર છાણાંથી લઈને પંદરવીસની
ગોઠવણીથી થતા આ વ્યવસ્થિત ઠગલાને
“(છાણાંનું) મોઠવું” કહેતા. આખું વરસ ચાલે એટલાં
છાણાં બળતણ માટેની વ્યવસ્થા હતી. ખેડુત લોકોનાં

કિશોર વ્યાસ

ધરનાં આ કામમાં ભાગ્યે જ જોડાતાં, એમનાં હોરાંમાં
ગાયો ઉપરાંત
બળદો ને કચાંક
લેંસો પણ હોય તે
સૌનું છાણ તો
ખેતરના અન્ય
કચરાની સાથે
સોનખાદરૂપે ભેગું
કરાતું.
હોળીના દિવસો
અગાઉ ગામના

ઉપર નજર રાખે. છાણાંનો માલિક મોઠવાની ચોકી કરે ! છતાં હોળીના ધેરૈયા લાગ મળે એટલે ગામ આખામાંથી ચોરીચોરીને ગામપાદરે છાણાં ખડકીને હોળીની તૈયારી કરે. દરરોજ ચોરાયેલાં છાણાંની ગોઠવણીની સાથે સાથે જ યુવાનો ગામનો ઉતાર હોય તેમને ગાળો પણ બોલે. ચોરી અને ગાળો આ દિવસોમાં

સહજ બાબતો હતી – અણમીના જુગારની જેમ ?!
 ગાય, ગાયનું સવારે ભેગું થતું ધણા, સાંજે ગોધૂલિ ટાણે
 હમ્મા હમ્મા કરતી ભૂષ્યાં થયેલાં વાઇરને ધવડાવવા
 તત્પર એવી દોડતી ગાયોનું ગોરજ ઉડાડતું દિશ્ય –
 અનિવાર્યપણે સંકળાયેલું રહેલું સંસ્કારધન હતું. એણે,
 નહીં ફક્ત ગાયો માટે, પણ ગ્રામીણ જીવનની કેટલીક
 અવિનાભાવી સંબંધે સંઘરાયેલી સંસ્કૃતિને આજીવન
 જોડેલી રાખી છે.
 આજે અચ્યાનક જ આ ગાય કિ-બોર્ડ સજીવન થઈને
 ટેરવાને પ્રેરણા આપી ગઈ.....

ગ્રંથોશળીના વિવિધ પ્રતિકો

સામાન્ય રીતે હાથી જંગલમાં
રસ્તો બનાવનાર પ્રાણી
કહેવામાં છે. હાથી જ્યારે
જંગલમાંથી પસાર થાય છે
ત્યારે તે પોતાના મહાકાય
શરીરથી અન્ય પ્રાણી માટે
રસ્તો બનાવે છે. તેવી જ રીતે
ગણેશ ભગવાન કોઈ પણ શુભ
કાર્યની પહેલા પૂજાવવામાં
આવે છે, કારણ કે ગણપતિ
કોઈપણ કાર્યમાં આવતા
અડચણાને દૂર કરીને જીવનમાં
આગળ વધવાનો રસ્તો બતાવે
છે અને તે માટે આશીર્વાદ આપે
છે. ભગવાન ગણેશનું મોટું
મસ્તક એ બુદ્ધિ અને
શાષપણનું પ્રતિક છે. તે દર્શાવે
છે કે, જીવનમાં કોઈપણ
પરિસ્થિતિ હોય, તેમાં બુદ્ધિ
અને શાષપણ દ્વારા પૂર્ણતા પ્રામ
કરવી જોઈએ. ભગવાન
ગણેશનું વિશાળ મુખ દરેક
વ્યક્તિની જીવન જીવવાની
અને પોતાની દરેક ઈચ્છાઓ
પૂરી કરવાની ભાવના દર્શાવે
છે. ભગવાન ગણેશ એ વિશ્વનાં
તમામ ભક્તોની પ્રાર્થના
સાંભળવા માટે મોટા કાન
ધરાવે છે. તેમના મોટા કાન,
દરેક વ્યક્તિ ત્યારે જ સંપૂર્ણ

ગણાય જ્યારે તેની
સાંભળવાની શક્તિ બોલવાની
શક્તિ કરતાં વધુ હોય, તેવું
દર્શાવે છે. ભગવાન ગણોશની
સૂંઠ હુનિયામાં રહેલી દરેક
વસ્તુને પોતાની અંદર સમાવી
શકે છે. તેવી જ રીતે, માનવી
એ કોઈપણ પરિસ્થિતિના
બદલાવ સાથે સમાયોજિત થઈ
જવું જોઈએ તેવું દર્શાવે છે.

ભગવાન ગણપતિના બંને દાંત
કોઈ પણ વ્યક્તિની
વ્યક્તિકર્ત્વના બે પાસાઓ
દર્શાવે છે : વ્યક્તિત્વ અને
ભાવનાઓ. જમણી બાજુનો
દાંત શાણપણ જ્યારે ડાબી
બાજુનો દાંત વ્યક્તિની
ભાવનાઓ દર્શાવે છે.
ગણેશજીના ડાબી બાજુનો તૂટેલો
દાંત એવું દર્શાવે છે કે વ્યક્તિએ

કોઈ પણ પરિસ્થિતિમાં પોતાની ભાવનાઓને પોતાના પર હાવી ન થવા દેવી જોઈએ. ભાવનાઓ પર કાબૂ રાખીને પરિસ્થિતિનો સામનો કરવો જોઈએ. ભગવાન ગણેશની આંખો કોઈ પણ વસ્તુ હોય તેના કરતાં વધુ મોટી જોઈ શકવાનું મનાઈ છે. જે દર્શાવે છે કે માનવી એ હમેશા માનવું જોઈએ કે પોતે સર્વસ્વ નથી. ભગવાન ગણેશના ચાર હાથ માનવના ચાર મહત્વના આંતરિક ગુણો દર્શાવે છે; મન, બુદ્ધિ, અહંકાર અને ચિત્ત. ભગવાન ગણેશ શુદ્ધ આત્માનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે જે, આપણામાં આ ચાર તત્ત્વોને કાર્યરત કરે છે. સામાન્ય રીતે ભગવાન ગણપતિ એ લાલ અથવા પીળા રંગના કપડાં પહેરેલા હોય છે. પીળો રંગ શાંતિ, સત્યતા, પવિત્રતા અને સંપત્તિનું પ્રતિક ગણવામાં આવે છે જ્યારે લાલ રંગ હુનિયામાં થતાં કોઈપણ શુભ કાર્યને દર્શાવે છે. આમ, કોઈપણ વ્યક્તિને કોઈપણ શુભ કાર્ય કરવા સમયે પીળા અથવા લાલ રંગના કપડાં પહેરવા જોઈએ. ભગવાન ગણેશનું મોટું પેટ સમગ્ર બ્રહ્માંડનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે. ભગવાન જે ધૈર્યનું પ્રતિક છે તેમાં સાત સમુદ્ર સમયે લાંબા હોવાનું કેહવામાં આવે છે. જે દર્શાવે છે કે માનવીએ પોતાના સમગ્ર જીવનમાં દરેક સાર ખરાબ અનુભવોને ધૈર્ય દ્વાર સામનો કરવો જોઈએ ભગવાન ગણપતિનું વાહન ઉંદર છે. જે વ્યક્તિત્વ અભિમાનને નિયંત્રણમાં રાખવાનું સૂચવે છે. જેમ ઉંદરને ભગવાન નિયંત્રિત કરે છે, તેમને માનવીએ પોતાના મનને નિયંત્રિત કરવું જોઈએ ભગવાન ગણેશના પગ પાસે રહેલો ઉંદર જે માથું ઊંચકીને હાથમાં મોદક લઈને બેસેલો દર્શાવવામાં આવે છે તે માનવીના મન અને તેની દૃષ્ટિઓને નિયંત્રણમાં રાખવાનું સૂચવે છે. ભગવાન ગણપતિનો જમણો પગ જો ડાબા પગની ઉપર રહેલો હોય છે તે દર્શાવે છે કે માનવીએ સફળતાપૂર્વકનું જીવન જીવવા માટે પોતાની આવડત અને જ્ઞાનનો ભરપૂર ઉપયોગ કરવો જોઈએ અને પોતાની ભાવનાઓ પર કાબૂ રાખવો જોઈએ.

